

Mødet den 11. April 1929.

Fraværende: M. C. Falk.

1. (J. Nr. 87—1929). Meddelelse om Havnens Indtægter i det forløbne Regnskabsaar.

Borgmesteren gjorde opmærksom paa, at Havne- og Bropenge i 1928—29 har udgjort 1.592.249,17 Kr.

Toges til Efterretning.

2. (J. Nr. 95—1929). Regnskab for Aarhus Tuberkulosestation i 1928—29.

Toges til Efterretning.

3. (J. Nr. 96—1929). Regnskab for Gartner Sjelles Legat i 1928—29.

Toges til Efterretning.

4. (J. Nr. 687—1928). Regnskab for Købmand C. Poulsens Enkes Legat i 1928—29.

Toges til Efterretning.

5. (J. Nr. 23¹—1929). Beretning om Boligtilsynet i Tiden $\frac{1}{1}$ — $\frac{1}{4}$ 1929.

Toges til Efterretning.

6. (J. Nr. 70—1929). Skrivelse fra Købstadforeningen om Afholdelse af Købstadmøde den 21.—22. Juni.

Som Repræsentanter valgtes Borgmesteren, H. P. Christensen, Holger Eriksen, Leonhard Hansen, Holst-Knudsen og J. Chr. Møller.

7. (J. Nr. 78—1929). Andragende om Tilbagebetaling af for meget erlagt Havneefgift af S/S »Mols«.

Fra Havneudvalget forelaa en Erklæring om Sagen.

B o r g m e s t e r e n henviste til Udvalgets Erklæring. Det var konstateret, at Skibets saakaldte Mandskabs- og Officerskahytter var benyttet til Passagerer, og naar de sejlede i Passagerfragt, maatte de ogsaa betale i Henhold dertil.

Havneudvalgets Erklæring tiltraadtes.

8. (J. Nr. 700—1928). Anmodning fra Sundhedskommissionen om Bevilling af Udgifter til Ekstrahjælp under Politibetjent Willumsens Sygdom.

Bevilgedes.

9. (J. Nr. 44—1929). Ansøgning om Fornyelse af Teaterbevilling for »Kasino« fra $1/9$ 1929— $15/5$ 1930.

Anbefaledes.

10. (J. Nr. 10²—1929). Indstilling angaaende Besættelse af Udvalg og Valg til Kommissioner m. m.

a) Forslag fra den socialdemokratiske Gruppe om, at Sporvejene sorterer under Belysningsudvalget, dog saaledes, at Sporvejene fører eget Regnskab.

Vedtoges.

b) Forslag fra samme om, at Brolægningssudvalget, Belysningsudvalget og Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse udvides fra 3 til 5 Medlemmer.

Vedtoges.

c) Forslag fra den borgerlige Gruppe om, at Sygehusudvalget og Forsørgelsesudvalget udvides fra 3 til 5 Medlemmer.

J. C h r. M ø l l e r anbefalede Forslaget. De to Udvalg var saa store, at det var Begrundelse nok for en Udvidelse.

H. P. C h r i s t e n s e n henviste til Forhand-

lingsmødet den foregaaende Dag, hvor der fra socialdemokratisk Side blev foreslaaet den nu vedtagne Udvidelse af de tre Udvalg, men der kom dengang intet Forslag fra Mindretallet om yderligere Udvidelser. Der var dog en ganske væsentlig Forskel paa disse to Udvalg og de tre, som nu var udvidet; Belysningsudvalget fik nu ogsaa Sporvejene og derved et meget betydeligt Omraade under sig, og selv om Brolægningsudvalget ikke var saa stort, maatte man erindre, at det ikke her drejede sig om Kontorarbejde, men en Mængde forskellige Forhold indenfor hele Byens Omraade; noget lignende var Tilfældet med Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse, som ofte behandlede meget store Spørgsmaal angaaende Byens Udvidelse og derfor skulde tage Stilling til meget store Udgifter. Taleren vilde anbefale, at man for denne Gang nøjes med de vedtagne Udvidelser, saa kunde man maaske senere komme tilbage til Spørgsmaalet om de to andre Udvalg.

J. C h r. M ø l l e r erklærede, at Sagen dog blev berørt paa det nævnte Møde m. H. t. Forsørgelsesudvalget. Det var forøvrigt ikke noget egentligt Forhandlingsmøde, men væsentlig en Meddelelse fra Flertallets Side om, hvad det havde vedtaget, og Mindretallet havde jo saa intet andet at gøre end at tage det til Efterretning. Der blev straks sagt, at Flertallet ønskede at besætte samtlige Formandsposter i Udvalgene, og saa var der intet at forhandle om. Taleren troede dog ikke, at denne Fremgangsmaade særlig fremmede Samarbejdet i Byraadet, og der fandtes ikke noget tilsvarende i en eneste af Danmarks Provinsbyer; det havde vist været klogt, om Flertallet havde stillet sig lidt anderledes og dog

ladet den borgerlige Gruppe beholde enklele Formandsposter, selv om det jo vilde blive de mindst betydende. Angaaende Sygehusudvalget, saa var der nu Tale om meget store Udvidelser af Hospitalet, og det var af den Grund naturligt at vælge 5 Medlemmer dertil. For Forsørgelsesudvalgets Vedkommende havde der været en ret stærk Kritik af Administrationen, hvorfor det ogsaa var paakrævet at udvide dette Udvalg. Taleren maatte derfor fastholde Forslaget.

Rasmus Rasmussen vilde ogsaa anbefale at udvide de to Udvalg, særlig Forsørgelsesudvalget, hvor Taleren var foreslaaet som Medlem. Der gik i Byen svære Rygter om, at Taleren skulde køres træt, og saa var det rart at have en anden ved Siden, naar Taleren trængte til at hvile sig.

H. P. Christensen havde ikke tænkt, at man her skulde ind paa selve Udvalgsbesættelserne; men Taleren skulde saa til Fabrikant Møller sige, at naar Mindretallet fralægger sig ethvert Ansvar for det Budget, der nu var vedtaget, og Flertallet altsaa alene skulde have Ansvaret, maatte man ogsaa tage Ansvaret indenfor Udvalgene. Efter Forholdstal var Flertallet berettiget til at vælge 2 Medlemmer til 3-Mands Udvalgene og 3 Medlemmer til 5-Mands Udvalgene, og det var da naturligt, at Flertallet i Udvalgene vælger Formanden. Selv om der kunde være Uenighed om forskellige Ting, burde Mindretallet ikke have stillet sig saa skarpt, at de stemte imod Budgettet. Angaaende Forhandlingsmødet, saa meddelte i hvert Fald den borgerlige Gruppe, hvilke Medlemmer de ønskede valgt, og Flertallet lavede saa sit Forslag. Derfor kunde man selvfølgelig ikke nu gaa med til at forandre det.

Leonhard Hansen forstod ikke, at det

Spørgsmaal skulde diskuteres her, for Mindretallet maatte dog være klar over, at Flertallet kun forlangte, hvad de havde Ret til i Henhold til Forholdstalsvalgmaaden. Den Maade, hvorpaa Mindretallet havde optraadt, skaffede dem ikke Vejvilje fra Flertallets Side. Nu betragtede de det som en uvenlig Handling, at de ikke faar Lov til at besætte nogen af Formandsposterne, men naar man tog i Betragtning, at Mindretallet stemte imod Budgettet, og dernæst erindrede den geneme Maade, hvorpaa Agitationen blev ført forud for Byraadsvalget med personlige Overfald paa Socialdemokratiets Mænd, saa maatte de fiude sig i at tage Skade for Hjemgæld. Naar Hr. Rasmussen udtalte, at han skulde køres træt, vilde Taleren sige, at det i hvert Fald ikke var fra Flertallets Side, at en saadan Udtalelse var fremsat, og naar han først kom i Udvalget, vilde han næppe nogetsteds finde en mere elskværdig Formand. Det var vist rigtigt, at der var talt om at køre ham træt, men det var fra de Konservative selv, og hidtil havde det jo ogsaa vist sig, at den Mand, som kom i dette Udvalg, blev slagtet, naar de 4 Aar var gaaet.

J. Chr. Møller mente ikke, man med Grund kunde bebrejde Mindretallet, at de stemte imod Budgettet, naar der ikke blev taget Spor Hensyn til Mindretallets Forslag eller Ønsker. Flertallet forkastede ethvert Forslag fra den Side og tvang faktisk Mindretallet til at stemme imod.

A. E. Bastrup havde af Borgmesterens Udtalelser ved det første Byraadsmøde forstaaet, at der paatænkte en større Udvidelse af Kommunehospitalet, og i saa Fald fik Sygehusudvalget et meget forøget Arbejde og kom til at tage Stilling til Forslag om meget store Udgifter. Alene af

Hensyn til den foreslaaede Udvidelse var der Grund til at udvide Medlemstallet fra 3 til 5, og Taleren vilde meget henstille at gaa med dertil.

Forslaget forkastedes med 12 Stemmer mod 8.

d) Forslag fra de to Byraadsgrupper til Valg af Udvalg m. m.

Følgende Forslag forelaa:

F o r H a v n e v æ s e n e t :

Borgmesteren, Formand,
J. Perregaard,
Chr. Nielsen,
P. Petersen,
Niels Barnow.

F o r K a s s e - o g R e g n s k a b s v æ s e n e t :

Borgmesteren, Formand,
H. P. Christensen,
J. Chr. Møller.

S u p p l e a n t e r :

Leonhard Hansen,
C. Holst-Knudsen.

F o r F o r s ø r g e l s e s v æ s e n e t :

Leonhard Hansen, Formand,
Chr. Nielsen,
Rasmus Rasmussen.

F o r A l d e r s r e n t e :

Andr. Bitsch, Formand,
Johanne Berg,
A. E. Baastrup.

F o r U n d e r s t ø t t e l s e t i l B ø r n a f E n k e r
ifølge Lov af 29. April 1913:

Andr. Bitsch, Formand,
Johanne Berg,
A. E. Baastrup.

F o r S k o l e v æ s e n e t :

K. Moustén, Formand,
Chr. Christiansen,
A. E. Baastrup.

For Brolægnings- og Vejvæsen samt
Hovedvandløb:

Andr. Bitsch, Formand,
J. Fogh Mogensen,
Chr. Christiansen,
J. R. Fanger,
Rasmus Rasmussen,

For Belysningsvæsen og Sporvej:

H. P. Christensen, Formand,
Leonhard Hansen,
Holger Eriksen,
P. Petersen,
J. R. Fanger.

For Sygehuse:

K. Moustén, Formand,
E. Stecher Christensen,
Aage Jensen.

For Bygninger og Inventariesager:

J. Perregaard, Formand,
H. J. Baden,
J. P. N. Siig.

For Legater:

Borgmesteren, Formand,
Chr. Christensen,
A. E. Baastrup.

For Byens Skove:

Leonhard Hansen, Formand,
Chr. Christiansen,
C. Holst-Knudsen.

For Byens og Omegns Forskønnelse:

Johanne Berg, Formand,
E. Stecher Christensen,
P. Petersen.

For Markvæsenet:

H. J. Baden, Formand,
Andr. Bitsch,
Aage Jensen.

For Vandværket:

H. P. Christensen,

H. J. Baden,

J. P. N. Siig.

For det offentlige Slagtehus:

H. J. Baden, Formand,

E. Stecher Christensen,

Aage Jensen.

Den kommunale Valgbestyrelse, herunder Affattelse af de kommunale Valglister:

Borgmesteren, Formand,

Holger Eriksen,

C. Holst-Knudsen.

Suppleanter:

Johanne Berg.

Aage Jensen.

Udvalget for Affattelse af Rigsdagsvalglister:

Borgmesteren, Formand,

Holger Eriksen,

C. Holst-Knudsen.

Suppleanter:

Johanne Berg,

Aage Jensen.

Udvalget for Revision af Skatte-
restancelister:

J. Fogh Mogensen, Formand,

E. Stecher Christensen,

J. P. N. Siig.

Udvalget for Byens Udvidelse og
Bebyggelse:

Borgmesteren, Formand,

H. P. Christensen,

J. Perregaard,

C. Holst-Knudsen,

J. Chr. Møller.

L ø n u d v a l g e t :

H. P. Christensen, Formand,
J. Fogh Mogensen,
Chr. Nielsen,
Rasmus Rasmussen,
J. R. Fanger.

Til at gennemgaa Repartitionen paa
A m t e t s K ø b s t æ d e r :

K. Mousten, Formand,
Aage Jensen.

Til at afgive Erklæring over Andra-
gender om Indfødsret m. m.

K. Mousten, Formand,
E. Stecher Christensen,
A. E. Baastrup.

A r k i v - o g B i b l i o t e k s u d v a l g :

Johanne Berg, Formand,
Chr. Christiansen,
A. E. Baastrup.

U d v a l g e t f o r I n d k v a r t e r i n g m. m.:

Borgmesteren, Formand,
P. Petersen.

Til at forberede Decisionen af Kom-
m u n e n s R e g n s k a b e r :

H. J. Baden, Formand,
Aage Jensen.

Til kritisk at gennemgaa Havnens
R e g n s k a b :

K. Mousten, Formand.
Aage Jensen.

Til at gennemgaa Regnskaberne for
P o l i t i k a s s e n o g P o l i t i e t s U n d e r -
s t ø t t e l s e s f o n d :

K. Mousten.

U d v a l g e t f o r T i l s y n m e d K o m m u -
n e n s A r b e j d e r e s S y g e k a s s e :

Andr. Bitsch, Formand,

Rasmus Rasmussen.

Udvalget til Forhandling med Hjelpekassen:

Budgetudvalget.

Skolebørnsbespisningen:

Johanne Berg, Formand,

J. Fogh Mogensen,

H. J. Baden,

A. E. Baastrup,

P. Petersen.

Bevillingsnævnet:

Borgmesteren, Formand,

K. Moustén,

Baneformand O. Olesen,

J. P. N. Siig.

Restauratør J. Rasmussen,

Observatoriets Bestyrelse:

Johanne Berg, Formand,

Holger Eriksen,

A. E. Baastrup.

Kirkegaardsbestyrelsen:

Borgmesteren, Formand,

E. Stecher Christensen,

J. P. N. Siig.

Skolekommissionen:

Holger Eriksen,

J. Fogh Mogensen,

J. Perregaard,

Chr. Christensen,

Johanne Berg,

Fru M. Bitsch,

Holst-Knudsen,

A. E. Baastrup,

Aage Jensen,

P. Petersen.

Bygningskommissionen:

Borgmesteren, Formand,
H. P. Christensen,
K. Kaasgaard,
Rasmus Rasmussen,
Arkitekt Frimodt Clausen.

Brandkommissionen:

Leonhard Hansen, Formand,
J. Fogh Mogensen,
J. R. Fanger.

Eksamenskommissionen for Gas-
og Vandmesterprøven, Censorer:

H. P. Christensen,
Rørlægger Egon Jensen,
P. Petersen,
Gas- og Vandmester R. Nielsen.

Medlemmer af Bestyrelsen for Uni-
versitetsundervisningen i Jylland:

Borgmesteren,
H. P. Christensen,
C. Holst-Knudsen.

Medlemmer af Bestyrelsen for Aar-
hus tekniske Skole:

H. P. Christensen,
Rasmus Rasmussen.

Medlemmer af Bestyrelsen for Aar-
hus Folkebibliotek:

Johanne Berg,
J. Perregaard,
J. Chr. Møller.

Medlem af Bestyrelsen for Aarhus
Museums Kunstaafdeling:

Holger Eriksen.

Medlem af Bestyrelsen for Aarhus
Museums historiske Afdeling:

K. Moustén.

Medlem af Bestyrelsen for Natur-
historisk Museum:

K. Moustén.

Medlemmer af Bestyrelsen for »Den
gamle By«:

H. P. Christensen,

C. Holst-Knudsen.

Medlemmer af Aarhus Teaters Re-
præsentantskab:

H. P. Christensen,

Leonhard Hansen,

K. Moustén,

P. Petersen,

J. Chr. Møller.

Medlemmer af Mindeparkens Repræ-
sentantskab:

Borgmesteren.

H. P. Christensen,

Leonhard Hansen,

J. Chr. Møller,

P. Petersen.

Medlemmer af Bestyrelsen for Min-
deparken:

Borgmesteren,

H. P. Christensen,

J. Chr. Møller.

Medlemmer af Aarhus Politiråd:

Chr. Nielsen,

P. Petersen.

Medlem af Udvalg efter Lov om
Sygekasser af 10. Juni 1921 § 9:

J. Perregaard.

Til at føre det i Retsplejelovens §
793 omhandlede Tilsyn med Vare-
tægtsfangers Behandling:

Andr. Bitsch,

Aage Jensen.

Bestyrelsen for Christian den IX's
Børnehjem:

H. J. Baden,
Johanne Berg,
Holger Eriksen,
P. Petersen,
Fru M. Krarup, Formand,
Fru Ellen Glavind,
Købmand Edv. Nielsen.

Medlemmer af Aarhus Amtsråds
og Aarhus Byråds Fællesudvalg
for Ting- og Arresthuset:

J. Perregaard,
J. P. N. Siig.

Udvalg til Besættelse af Udvalg og
Kommissioner:

H. P. Christensen, Formand,
Leonhard Hansen,
Andr. Bitsch,
J. Chr. Møller,
C. Holst-Knudsen.

Borgmesteren vilde ved denne Lejlighed sige Farvel til Undervisningsarbejdet i Aarhus, som Taleren havde været med i igennem mange Aar. Nu kom der jo yngre Folk frem, og det kunde ogsaa være gavnligt for disse at komme til at arbejde med Undervisningssager. Taleren havde i mange Aar siddet i Bestyrelse for Teknisk Skole og med Glæde set, at de unge Mennesker der forstod at vurdere det Arbejde, som blev gjort for deres Uddannelse. Kommunens Skolevæsen stod smaat omkring Aaret 1900, men det lykkedes ved fælles Arbejde indenfor Byrådet at føre Undervisningen fremad, saaledes at Kommunens Skoler kunde komme paa Højde med de private. I 1908 var man naaet saa vidt, at man

turde indføre Mellemskole ved 2 af Kommunens Skoler, og det var senere udvidet til 4. Senere traf man en Ordning med Marselisborg Skole, hvori Kommunen havde sat en Del Penge, saaledes at der blev givet Fripladser i Gymnasiet for Renter og Afdrag paa Gælden, og da Skolen ikke kunde svare sig, overtog Kommunen den og førte den videre som Gymnasium, hvor Elever, som havde bestaaet Mellem- eller Realeksamen ved Kommunens Skoler, gratis kunde læse til Studentereksamen. Senere havde Byraadet ogsaa vedtaget at yde Stipendier til Elever, der bestod Studentereksamen med Udmærkelse eller tæt derved. Aarhus Skolevæsen stod vist nu saa højt, som det kunde naa. Den Standard, som naaedes i 1908, havde ingen andre Byer paa den Tid; København fik den først i 1919—20, og f. Eks. en By som Horsens naaede vist først dertil i 1935. Endnu senere havde Taleren været med i Arbejdet for Universitetet i Aarhus, og ved et energisk Arbejde fra alle Sider var det nu lykkedes at faa dette fastslaaet. Taleren var glad ved at bevare sin Stilling i Universitetsbestyrelsen, for det var altid rart at kunne se Afslutningen paa et Arbejde, som man har med at gøre og har faaet kært, før man forlader det. Taleren vilde rette en Tak til alle dem, der har været med i Arbejdet for Undervisningsvæsenet i Aarhus.

J. C h r. M ø l l e r beklagede for sit personlige Vedkommende, at Borgmesteren havde taget den Stilling, at han ikke længere vil være Formand i Skoleudvalget og Skolekommissionen. Samtidig vilde Taleren pege paa det uheldige i, at Overlærer Moustén skulde være Formand i Skoleudvalget. Taleren tvivlede ikke om Hr. Mousténs Evner, men at sætte en Lærer til Formand for

dette Udvalg var at gøre ham til sin egen overordnede, og det førte let til forskellige Vanskeligheder baade for ham selv og for Skolen. Hr. Moustén havde heller ikke nogen Tilknytning til Skolekommissionen, og det var vel tvivlsomt, at Socialdemokraterne nu kom til at besætte Formandspladsen i denne.

K. M o u s t é n vilde i Tilslutning til Borgmesterens Udtalelser bringe ham en Tak for hans mangeaarige Arbejde for Skolevæsenet. Det var ikke blot i Aarhus, at vort Skolevæsen blev fremhævet som særlig godt; det blev ogsaa sagt ude omkring, og man havde adskillige Gange faaet officiel Attest derfor. Naar det var Tilfældet, vilde sikkert ingen benægte, at det i første Række skyldtes Borgmesteren, og Taleren vilde paa Skolens Vegne sige ham en varm Tak derfor.

H. P. C h r i s t e n s e n udtalte, at der naturligvis ogsaa fra Socialdemokratiets Side skulde lyde en Tak til Borgmesteren for det Arbejde, han har lagt i Skolevæsenets Tjeneste. Alle var sikkert enige om, at naar vort Skolevæsen stod saa godt, skyldtes det ikke mindst ham, og alle paaskønnede hans Arbejde. Men der kom for ethvert Menneske en Tid, hvor det blev nødvendigt efterhaanden at trække sig ud af en Del af Arbejdet, og Borgmesteren havde jo flere Gange i Byraadet udtalt, at man lagde for meget Arbejde over paa ham. Angaaende at vælge en Lærer til Formand i Udvalget, saa kunde det maaske have visse uheldige Konsekvenser, men man kunde næppe sætte en ny Mand til Formand, og Taleren tvilede ikke om, at Hr. Moustén kunde udfylde Pladsen paa en for Aarhus Kommune tilfredsstillende Maade.

Indstillingen vedtoges.

11. **Andragender om Byggedispensationer** for følgende Ejendomme:

- a. (J. Nr. 2⁷—1929). Bygningsvedtægtens §§ 12, 15, 17 og 34 for Hjørnet af Grønnegade og Grønningen.
 - b. (J. Nr. 2²—1929). Bygningsvedtægtens §§ 12, 15, 17 og 25 for Niels Juelsgade Nr. 15.
Anbefaledes.
-